

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Механіко - математичний факультет
Кафедра математичної статистики і диференціальних рівнянь

Затверджено

На засіданні
кафедри математичної статистики і
диференціальних рівнянь механіко -
математичного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № ____ від _____ 2020 р.)

Завідувач кафедри Бугрій О.М.

Силабус з навчальної дисципліни
“Теорія ймовірностей і математична статистика”,
що викладається в межах ОПП Бізнессоціологія
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів з
спеціальності 054 – соціологія

Львів 2020 р.

Назва дисципліни	Теорія ймовірностей і математична статистика
Адреса викладання дисципліни	Головний корпус ЛНУ ім. І. Франка м. Львів, вул. Університетська 1
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Механіко - математичний факультет Кафедра математичної статистики і диференціальних рівнянь
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	05 – соціальні та поведінкові науки 054 – соціологія
Викладачі дисципліни	Кінаш Орест Михайлович, доцент кафедри математичної статистики і диференціальних рівнянь
Контактна інформація викладачів	orest.kinash@lnu.edu.ua ; OKinasch@yahoo.com Головний корпус ЛНУ ім. І. Франка, каб. 267. м. Львів, вул. Університетська, 1
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Консультації в день проведення лабораторних занять (за попередньою домовленістю).
Сторінка курсу	http://new.mmf.lnu.edu.ua/course
Інформація про дисципліну	У першій частині курсу викладаються основні поняття теорії ймовірностей. Її сутність, випадкові події, випадкові величини та закони розподілу випадкових величин. У другій частині розглядаються статистичні методи в соціології та вивчається реалізація цих методів за допомогою програми Excel.
Коротка анотація дисципліни	Дисципліна “ Теорія ймовірностей і математична статистика ” є нормативною дисципліною з спеціальності 054 – соціологія для освітньої програми Бізнессоціологія, яка викладається в 6-му семестрі в обсязі 4-ох кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі дисципліни	Метою викладання дисципліни є навчити студентів основ теорії ймовірностей та математичної статистики, виробити у студентів уміння та навички застосовувати статистичні методи у соціологічних дослідженнях за допомогою програми Excel.
Література для вивчення дисципліни	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бобик О.І. Теорія ймовірностей і математична статистика/О.І.Бобик, Г.І.Берегова, Б.І.Копитко.- К: ВД «Професіонал», 2007.-560 с.. 2. Паніотто В.І. Статистичний аналіз соціологічних даних/В.І. Паніотто, В.С. Харченко, Н.М. Харченко.- К: Вид.дім «КМ Академія», 2004.- 270 с. 3. Циба В.Т. Математичні основи соціологічних досліджень: кваліметричний підхід/ В.Т. Циба.-К.: МАУП, 2002.- 248 с. 4. Руденко В. М. Математична статистика. Навч. посіб./В.М. Руденко – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 304 с. 5. Білушак Г. І. Аналітичні та чисельні методи досліджень. Статистичні методи в OpenOffice: Навчальний посібник/ Г.І. Білушак. – Львів: Видавництво Растр, 2017. – 182 с. 6. Бабенко В.В. Основи теорії ймовірностей і статистичні методи аналізу даних у психологічних і педагогічних експериментах: навч.

	посібник/В.В. Бабенко.- Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2009.- 187с.
Обсяг курсу	Загальний обсяг: 120 годин. Аудиторних занять: 64 год., з них 64 години лабораторних робіт. Самостійної роботи: 56 год.
Очікувані результати навчання	Після завершення цього курсу студент буде : Знати: <ul style="list-style-type: none"> - поняття випадкової події, ймовірності події, випадкової величини; - класифікацію випадкових величин, способи їх задання; - суть основних граничних теорем теорії ймовірностей; - основні чисельні характеристики випадкових величин , їх ймовірнісний зміст; - основні поняття і терміни математичної статистики. Вміти: <ul style="list-style-type: none"> - обчислювати ймовірності подій; - обчислювати основні чисельні характеристики випадкових величин ; - розв'язувати задачі математичної статистики за допомогою електронних таблиць.
Ключові слова	Випадкова подія, випадкова величина, розподіл випадкової величини, генеральна сукупність, чисельні характеристики, точкові та інтервальні оцінки, кореляція, регресія.
Формат курсу	Очний, дистанційний Проведення лабораторних занять і консультацій.
Теми	Теорія ймовірностей: <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні поняття теорії ймовірностей. Елементи комбінаторики 2. Умовна ймовірність. Незалежні події. Формула повної ймовірності формули Байеса 3. Повторні незалежні випробування за схемою Бернуллі 4. Дискретна (одновимірна) випадкова величина 5. Неперервна (одновимірна) випадкова величина 6. Граничні теореми теорії ймовірностей: закон великих чисел і центральна гранична теорема 7. Двовимірна випадкова величина Математична статистика: <ol style="list-style-type: none"> 8. Незгруповані розподіли частот 9. Згруповані розподіли частот 10. Міри центральної тенденції 11. Лінійний кореляційний зв'язок 12. Нелінійна кореляція 13. Одновимірна лінійна регресія 14. Перевірка гіпотез 15. Факторний і кластерний аналіз

Підсумковий контроль, форма	Комбінований екзамен у кінці семестру
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з <ul style="list-style-type: none"> - Шкільного курсу математики; - Інформатики;
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Теоретичні презентації, лабораторні завдання Індивідуальні завдання
Необхідне обладнання	Комп'ютер з програмою Excel, Internet.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • контрольні роботи (дві) : 20% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 20 • індивідуальні завдання у вигляді лабораторних: 15% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 15 • робота на лабораторних заняттях: 15% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 15 • екзамен: 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 50 <p>Підсумкова максимальна кількість балів 100.</p> <p>Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають дві письмових контрольних роботи і звіти про виконання лабораторних.</p> <p>Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції та практичні заняття курсу. Студенти повинні інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів визначених для виконання всіх видів письмових робіт та індивідуальних завдань, передбачених курсом.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані при поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>

<p>Питання до заліку чи екзамену.</p>	<p>Теорія ймовірностей:</p> <p>Класична ймовірність. Умовна ймовірність. Незалежні події. Формула повної ймовірності формули Байеса</p> <p>Повторні незалежні випробування за схемою Бернуллі. Формула Бернуллі.</p> <p>Дискретна (одновимірна) випадкова величина. Основні розподіли. Їх чисельні характеристики.</p> <p>Неперервна (одновимірна) випадкова величина. Основні розподіли. Їх чисельні характеристики.</p> <p>Двовимірна випадкова величина. Основні чисельні характеристики.</p> <p>Суть граничних теорем теорії ймовірностей: закон великих чисел і центральна гранична теорема</p> <p>Математична статистика: Виконати лабораторні роботи на тему:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Незгруповані розподіли частот 2. Згруповані розподіли частот 3. Міри центральної тенденції 4. Лінійний кореляційний зв'язок 5. Нелінійна кореляція 6. Одновимірна лінійна регресія
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>